

Mishnah Tamid, chapter 7

משנה תמיד פרק ז

(1) [After the Tamid offering all the priests went into the *Heikhal* to prostrate themselves and if the high priest was present he entered first.] When the high priest went in to prostrate himself, three priests supported him, one by his right [hand] and one by his left [hand] and one by the precious stones [which were on the shoulder straps of the *eifod*]. When the official heard the sound of the footsteps of the high priest as he was about to leave [the *Heikhal*], he raised the curtain [of the entrance hall which did not have a door] for him, he went in, prostrated himself and left and then his brother priests went in prostrated

א בזמן שכהן גדול נכנס להשתחוות, שלשה או חזין בו, אחד בימינו, ואחד בשמאלו, ואחד באבנים טובות. וכין ששמע הממנה קול רגליו של כהן גדול שהוא יוצא, הגביה לו את הפרכת, נכנס והשתחוה ויצא, ונכנסו אחיו הכהנים והשתחוו ויצאו: ב באו ועמדו על מעלות האולם. עמדו הראשונים לדרום אחיהם הכהנים וחמשה כלים בידם, הטני ביד אחד, והכוז ביד אחד, והמחתה ביד אחד, והבנד ביד אחד, וכף וכסויה ביד אחד. וברכו את העם ברכה אחת, אלא שבמדינה אומרים אותה שלש ברכות, ובמקדש ברכה אחת. במקדש היו אומרים את השם ככתבו, ובמדינה בכניויו. במדינה הכהנים נושאים

themselves and left.

(2) They went out [from the *Heikhal*] and stood on the [twelve] steps of the entrance hall. The first set stood at the south side of their brother priests holding five vessels; one held the *teni*, the second the *kuz*, a third the firepan, a fourth the dish, and the fifth the spoon and its covering. They blessed the people with a single blessing [א יאר, יאר, יאר] referred to here as one blessing because they did not answer amen only until after all the verses were concluded]. In the country they recited it as three blessings, in the Sanctuary as one. In the Temple they pronounced the Divine Name as it is written, but in the country by its substitute [of אדנות]. In the country the priests raised their hands as high as their

רבנו עובדיה מברטנורא

א בזמן שכהן גדול נכנס להשתחוות בהיכל. ולא מקריא ביאה שלא לצורך: באבנים טובות. שעל כתפות האפוד: הגביה לו את הפרוכת. שתלוי בפתחו של אולם. שלא היה לפתחו של אולם דלתות כשאר פתחים שבמקדש אלא פרוכת בלבד: ב באו ועמדו. לאחר שברכו וקראו ועשו העבודות האמורות לעיל, באו למעלות האולם: עמדו הראשונים. אלו החמשה כהנים שבידם חמשה כלים כו' וברכו את העם ברכה אחת. והן שלשה פסוקים של ברכת כהנים, יברכך, יאר, ישא. וקרי להו ברכה אחת לפי שלא היו עונין אחריהן אמן בין פסוק לפסוק כדרך שעושים בגבולים: את השם ככתבו. ביו"ד ה"א: ובמדינה בכניויו. באל"ף דל"ת, שאין מזכירין את השם ככתוב אלא במקדש בלבד, שנאמר (שמות כ) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך, סרסרו

shoulders, but in the Temple right above their heads all except the high priest who did not raise his hands above the *tzitz* head plate. Rabbi Yehudah says: That the high priest raised his hands above the *tzitz* plate since it says: "And Aaron lifted his hands toward the people and blessed them" (Leviticus 9:22) [the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah].

(3) When the high priest wanted to burn the offerings [himself] he used to go up the ramp with the deputy high priest at his right side, and when he reached the middle of the ramp the deputy took hold of his right hand and helped him up. The first [of the nine officiating priests who were selected by the lots] handed him the head and the foot of the sacrifice, he [the high priest] laid his hands on them and threw them [on the altar fire, this is deduced from the verse: "And you will offer your burnt-offerings — the flesh and the blood" (Deuteronomy 12:27), linking the flesh to the blood, just as the blood is sprinkled onto the altar, so too, the flesh thrown on the altar]. The second then handed to the first [who continued to remain there] the two forelegs and he in turn handed them to the high priest who laid his hands on them and threw them [on the altar]. The second then slipped away and left. In the same manner, all other limbs were handed [to first priest who in turn handed them] to him and he laid his hands on them and threw them [onto the altar, after which the priest that handed it to the first priest slipped away]. If he [the high priest] preferred he would lay his hands on them and let

רבנו עובדיה מברטנורא

ודרשהו, בכל המקום אשר אבוא אליך וברכתך, דהיינו במקדש, שם אזכיר את שמי: **כנגד כתפותיהם**. לפי שצריכים נשיאות כפים, דכתיב וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם, וכתיב (דברים יח) הוא ובניו כל הימים, מה הוא בנשיאות כפים, אף בניו בנשיאות כפים כל הימים: **ובמקדש**. שמברכים את העם בשם המפורש ושכינה למעלה מקשרי אצבעותיהם, מגביהים ידיהם למעלה מראשיהם: **שאינן מגביה ידיו למעלה מן הציץ**. מפני שהשם כתוב בו: **ר' יהודה אומר** כו'. ואין הלכה כר' יהודה: **ג בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר**. שהוא מקטיר כל זמן שירצה ונוטל חלק כשירצה: **למחצית הכבש**. וכבר נתייגע קצת: **וסמך עליהן**. משום כבודו של כהן גדול שתהא חשובה הקטרתו יותר משאר כהנים: **וזרקן**. כדררשינן ועשית עולותיך הבשר והדם (דברים יב), מה דם

את כפיהם, ידיהם כנגד כתפותיהן, ובמקדש על גבי ראשיהן, חוץ מכהן גדול שאין מגביה את ידיו למעלה מן הציץ. רבי יהודה אומר, אף כהן גדול מגביה את ידיו למעלה מן הציץ, שנאמר (ויקרא ט), וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם: **ג בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר**, היה עולה בכבש והסגן בימינו. הגיע למחצית הכבש, אחז הסגן בימינו והעלהו. הושיט לו הראשון הראש והרגל, וסמך עליהן וזרקן. הושיט השני לראשון שתי הדינים, נותנן לכהן גדול, וסמך עליהן וזרקן. נשמש השני והלך לו. וכך היו מושיטין לו שאר כל האברין, והוא סמך עליהן וזרקן. ובזמן שהוא רוצה, הוא סמך

others throw it onto the fire. When it came the time for him to go around the altar [to pour the libations at the southwest corner of the altar] from where did he begin? [He was standing on top of the altar which was the south side of the altar. Rather, than going the short way and turning to his left, the way ordinary priests would go, he turned right and went the long way] from the southeastern corner from there he proceeded to the northeastern [corner] then to the northwestern [corner] and then to the southwestern [corner]. They gave him the wine for libations. The [accompanying] deputy stood at the horn of the altar [by his side] with the flags in his hand and two priests stood on the table of fats [i.e., the two tables on the west side of the altar one made of silver where they placed the vessels and the other of marble where they placed the flesh to remain cool] with trumpets in their hands they blew a *tekiah*, *teruah* and *tekiah* [thus indicating to the Levites to ready themselves] and then went and stood by Ben Arza [who held the cymbals], one on his right and one on his left. When he bent down to pour the wine libation

רבנו עובדיה מברטנורא

בזריקה, אף בשר בזריקה: נשמת השני והלך לו. אבל הראשון נשאר שם לקבל האברים מן המושיטים וליתנן לכהן גדול: בא לו להקיף את המזבח. כהן גדול שהיה בראש הכבש שהוא בדרום, מקיף דרך ימין, דכל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין, לכך היה הולך למזרחית דרומית, ומשם לצפונית מזרחית עד שמגיע למערבית דרומית מקום הנקבים שהיין והמים שמנסכים יורדין בהן ומשם הולכים לשיתין שהן היסודות, ושם עומד כהן אחד ומושיט לו היין לנסכים, אבל כהן גדול לא היה נושא היין עמו, שמא יתקלקל היין בעשן המערכה כשמקיף את המזבח, ובעוד שהוא מקיף, מהפך בצנורא דהיינו מזלג, את האברים שלא נתאכלו על המזבח. אבל שאר הכהנים כשעושים ניסוך היין הולכים דרך שמאל מן הכבש לדרומית מערבית שהוא קרוב לכבש כדתנן פרק קדשי קדשים, כל העולין הולכים דרך ימין חוץ מן העולה לשלשה דברים, ניסוך היין והמים ועולת העוף. היין והמים, שלא יתעשנו. ועולת העוף נמי, שלא תמות בעשן. וכהן גדול שדומה לכהן בית שיש לו רשות להלך כמו שהוא חפץ, מה שאין שאר כהנים רשאים לעשות כן, וגם יש לו רשות להפך בצנורא בלא פייס, יש לו להקיף כדי ללכת דרך ימין: הסגן עומד על הקרן. אצל הכהן גדול שבא לנסך: והסודרים בידו. להניף כשינסך הכהן, כדי שידעו הלויים וידברו בשיר וידע בן ארזא ויקיש בצלצל, כדאמר בסמוך: על שלחן החלבים. שני שולחנות היו במערבו של כבש, אחד שלחן של כסף שבו נותנין כלי שרת, ואחד שלחן של שיש שבו נותנים האברין והוא נקרא שלחן החלבים:

the deputy high priest waved the flags and Ben Arza struck the cymbals and the Levites chanted the Psalm [of the day]. When they came to a break [in the Psalm] a *tekiah* was blown, and the public prostrated themselves; at every break there was a *tekiah* and at every *tekiah* a prostration. This was the order of the regular daily *Tamid* sacrifice for the service of the house of our G-d. May it be G-d's will that it be built speedily in our days, Amen.

(4) The following are the Psalms that were chanted in the temple. On the first day [corresponding to the first day of the world] they used to say: The earth is the Lord's and the fulness thereof; the world and they that dwell therein (Psalms 24). On the second day [when the waters were separated by the heavens] they used the say: Great is the Lord and highly to be praised in the city of our G-d, in the mountain of his holiness (ibid 48). On the third day [when dry land was formed] they used to say: G-d stands in the congregation of G-d He judges among the judges (ibid. 82). On the fourth day [the day the sun the moon and the stars were formed] they used to say: O Lord of vengeance HaShem O Lord of vengeance appear (ibid.94) [who will take vengeance on those who worship them]. On the fifth day [when the animals were created] they used to say: Sing aloud unto G-d our strength, shout unto the G-d of Jacob (ibid. 81). On the sixth day [when all the remaining creations of the earth were created] they used to say: The Lord reigns He is clothed in Majesty; the Lord is clothed, he has girded Himself with strength (ibid.

רבנו עובדיה מברטנורא

בן ארזא. שם אדם המקיש בצלצל צמב"ל בלע"ז: הגיעו לפרק. לסוף פרשה: ד בראשון לה' הארץ ומלואה. לפי שהוא ראשון למעשה בראשית: בשני גדול ה'. שבו נחלקו המים והיה רקיע בין מים למים: בשלישי אלהים נצב בעדת אל. שבו נראית היבשה שעליה עומדים הדיינים לעשות דין: ברביעי אל נקמות. שבו נבראו השמש והירח והכוכבים שעתיד הקב"ה להנקם מן העובדים להם: בחמישי הרנינו לאלהים עוזנו. שבו נבראו בעלי חיים שהרואה אותן מרנן ומשבח

לנסך, והניף הסגן בסודרין, והקיש בן ארזא בצלצל, ודברו הלויים בשיר. הגיעו לפרק, תקעו, והשתחוו העם. על כל פרק, תקיעה. ועל כל תקיעה, השתחויה. זה הוא סדר התמיד לעבודת בית אלהינו, יהי רצון שיבנה במהרה בימינו אמן: ד השיר שהיו הלויים אומרים במקדש, ביום הראשון היו אומרים (תהלים כד), לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה. בשני היו אומרים (שם מח), גדול יי ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. בשלישי היו אומרים (שם פב), אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפט. ברביעי היו אומרים (שם צד), אל נקמות יי אל נקמות הופיע (וגו'). בחמישי היו אומרים (שם פא), הרנינו לאלהים עוזנו, הריעו לאלהי יעקב. בששי היו אומרים (שם צג), ה' מלך גאות לבש וגו'.

93). On shabbat [which represents the future] they used to say: A Psalm, a song for the shabbat day (ibid. 92), a Psalm, a song for the time to come for

בְּשַׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים (שם צב), מְזֻמֹּר שִׁיר לַיּוֹם
הַשַּׁבָּת, מְזֻמֹּר שִׁיר לְעֵתִיד לְבוֹא לַיּוֹם שְׁכָלוֹ
שַׁבָּת מְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

the day that will be all shabbat and rest for everlasting life.

רבנו עובדיה מברטנורא

לבוראו: **בששי ה' מלך**. שבו נשלמה הבריאה ובו נברא אדם שמכיר מלכותו של יוצרו: **מנוחה לחי העולמים**. האי תנא סבר לה כמאן דאמר שיתא אלפי שנין הוי עלמא וחד חרוב, ועל שם שבאלף השביעי לא יהיה כי אם הקב"ה, שנאמר (ישעיה ב) ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, לכך אומרים בשבת מזמור שיר ליום השבת, לאלף השביעי, שיומו של הקדוש ברוך הוא אלף שנה: